

IC 845/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: staż. M. M.

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W.

przeciwko E. B.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda (...)we W. na rzecz pozwanego E. B. kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód(...) z siedzibą we W. domagał się zasądzenia od E. B. kwoty 35.391,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2015 r. i kosztami postępowania. Roszczenie swoje powód wywodził z zawartej z dotychczasowym wierzycielem (...) Spółką Akcyjną we W. (następcą prawnym (...) Bank Spółki Akcyjnej we W.) umowy przelewu wierzytelności, na podstawie której, nabył wierzytelności w stosunku do pozwanego, wynikającą z umowy pożyczki z dnia 1 września 2008 r.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 01 września 2008 r. roku pozwany E. B. zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną we W. (poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej we W.) umowę pożyczki numer (...). Wobec braku spłaty zadłużenia, wierzytelność wynikająca z ww. opisanej umowy została wypowiedziana. Następnie w dniu 14 grudnia 2012 r. powód zawarł z (...) Spółką Akcyjną we W. (następcą prawnym (...) Bank Spółki Akcyjnej we W.) umowę przelewu wierzytelności w stosunku do pozwanego.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 19 lutego 2016 r., Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości, kwestionował zawarcie umowy zarówno z powodem, jak i z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną we W.. Nadto podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Na rozprawie w dniu 13 września 2016 r. pozwany doprecyzował swoje stanowisko, podniósł zarzut niewykazania żądania pozwu co do zasady, jak i co do wysokości, niewykazania legitymacji czynnej oraz podtrzymał zarzut przedawnienia roszczenia. Wniósł jednocześnie o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 września 2008 roku pozwany E. B. zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną we W. (poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej we W.) umowę pożyczki numer (...). Wobec braku spłaty zadłużenia, opisana umowa została wypowiedziana.

dowód: umowa o pożyczki -k. 52-56

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 02 grudnia 2010 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2011r., z wniosku pierwotnego wierzyciela toczyło się postępowanie egzekucyjne, umorzone na wniosek wierzyciela postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku J. S. z dnia 25 stycznia 2013 r. - sygn. akt VII Km 1082/12.

dowód: bankowy tytułu egzekucyjny –k.61, postanowienie z dnia 16 sierpnia 2011 r. –k. 58, postanowienie z dnia 25 stycznia 2013 r. -k. 57, wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem części postępowania z dnia 24 maja 2012r. –k.65

W dniu 14 grudnia 2012 r. (...)z siedzibą we W. zawarł umowę przelewu wierzytelności z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną we W. mocą której nabył wierzytelność w stosunku do E. B..

dowód: umowa przelewu wierzytelności –k. 6-9, wciąg z załącznika nr 1 do umowy cesji

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako przedawnione nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ustalił okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy na podstawie załączonych dokumentów. Wskazać należy, iż prawdziwości i wiarygodności tych dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała.

Roszczenie zgłoszone przez stronę powodową dotyczyło wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki łączącej pozwanego z pierwotnym wierzycielem, którą powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelności.

Z uwagi na podniesiony przez pozwanego w odpowiedzi na pozew zarzut przedawnienia zadaniem Sądu w niniejszej sprawie zasadnym było ustalenie w pierwszej kolejności, czy dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu.

Istota przedawnienia polega na tym, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, powołując się na upływ tego czasu. Skutek przedawnienia polega więc na tym, że dłużnik uzyskuje prawo zgłoszenia zarzutu wyłączającego możliwość dochodzenia wykonania świadczenia (lub odszkodowania za szkody powstałe wskutek jego niewykonania lub nienależytego wykonania) przed sądem (państwowym lub arbitrażowym). Sytuacja dłużnika, która polega na możliwości odmowy świadczenia przez podniesienie zarzutu przedawnienia, jest jego prawem podmiotowym. Wynika stąd, że terminy przedawnienia określają granice czasowe, w ramach których może zostać wytoczone powództwo, złożony odpowiedni wniosek lub postawiony zarzut. Jeżeli upłynie termin przedawnienia, a wierzyciel wystąpi do sądu z powództwem opartym na przedawnionym roszczeniu, na wniosek pozwanego - dłużnika podnoszącego zarzut przedawnienia, sąd oddali powództwo. Jeżeli zarzut przedawnienia nie zostanie przez dłużnika podniesiony, sąd rozpatrzy powództwo, tak jakby przedawnienie nie nastąpiło.

Przepisy normujące przedawnienie mają charakter *ius cogens*, co oznacza, że normy prawne, których treść i zakres da się odczytać z tych przepisów, są bezwzględnie obowiązujące. Sąd Najwyższy określił charakter przepisów o przedawnieniu oraz ich *ratio legis*, stwierdzając, że przepisy o przedawnieniu "mają charakter stabilizujący stosunki prawne i gwarantują ich pewność (...), dopuszczenie bowiem możliwości realizowania roszczeń bez jakiegokolwiek ograniczenia w czasie prowadziłoby do sytuacji, w której strona pozostawałaby przez dziesiątki lat w niepewności co do swej sytuacji prawnej" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1991 r., w sprawie o sygn. akt III CRN 500/90).

Ustawowym skutkiem przedawnienia roszczenia jest powstanie po upływie terminu przedawnienia po stronie tego, przeciw komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia, czyli tzw. zarzut peremptoryjny. Wykonanie tego uprawnienia powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (tak uchwała SN z 10.11.1995r., III CZP 156/95).

Podniesienie więc przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia głównego rozciąga się również na odsetki. Wspomnieć w tym miejscu należy, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego.

Zgodnie z art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Przy czym stosownie do treści art. 120 § 1 kc bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; (art. 123 § 1 pkt 1 kc). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 kc).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż umowa po między pierwotnym wierzycielem a pozwanym została zawarta w dniu 1 września 2008 r., co zostało bezspornie w przedmiotowej sprawie ustalone. Powód natomiast nie wykazał, do czego był zobowiązany na mocy art. 6 kc i 232 kpc w jakiej konkretnie dacie umowa została wypowiedziana, w jakiej dacie wierzytelność stała się wymagalna. Bezspornie w grudniu 2010 r. został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny. W związku z tym w ocenie Sądu należało przyjąć, że przed tą datą umowa została wypowiedziana i wierzytelność stała się wymagalna. Następnie doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia z uwagi na złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, którą to klauzulę ostatecznie nadano w dniu 16 sierpnia 2011 r. Od tej daty ponownie rozpoczął się bieg terminu przedawnienia. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie niewątpliwie ma zastosowanie 3 – letni termin przedawnienia związany z prowadzeniem działalności gospodarczej. Strona powodowa powoływała się na przerwanie biegu terminu przedawnienia z uwagi na złożenie przez pierwotnego wierzyciela wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, co miało miejsce w 2012r. Postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z dnia 25 stycznia 2013 r. W związku z tym zdaniem powoda termin przedawnienia od stycznia 2013 r. rozpoczął bieg na nowo. Mając na uwadze datę złożenia pozwu (październik 2015 r.) powód stał na stanowisku, iż do przedawnienia roszczeń nie doszło.

W ocenie Sądu stanowisko strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie. W przedmiotowej sprawie doszło do przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda z uwagi na fakt, iż Sąd nie uznał wszczęcia postępowania egzekucyjnego za zdarzenie powodujące przerwanie biegu terminu przedawnienia. Postępowanie to bowiem zostało umorzone na wniosek wierzyciela. W takiej sytuacji upadł materialnoprawny skutek wszczęcia postępowania w egzekucyjnego w postaci przerwania terminu biegu przedawnienia. Dodatkowo wskazać należy, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone było w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny, zaopatrzony w klauzulę wykonalności. W związku z tym powód w oparciu o ten tytuł wykonawczy nie mógł dochodzić swojej wierzytelności. Nie mógł się powoływać na przerwę biegu przedawnienia, wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela, będącego bankiem.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14 (nie publ.), przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania,

jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela.

Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzyciela lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzyciela nie będący bankiem nabywa wierzyciela w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzyciela zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzyciela nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem (por. uchwała Sądu najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r. sygn. akt III CZP 29/16).

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznając, iż wierzyciela dochodzona przez powoda uległa przedawnieniu, powództwo na mocy art. 118 kc oddalił.

Na marginesie Sąd wskazuje, iż na rozprawie 13 września 2016 r. pełnomocnik pozwanego złożył pismo procesowe, które jako spóźnione podlegało zwrotowi zgodnie z art. 207 § 6 kpc.

W tym samym dniu zostało złożone po raz kolejny pismo procesowe strony pozwanej, zawierające jej stanowisko w sprawie, datowane na dzień 13 września 2016 r. Zarządzeniem z dnia 20 września 2016 r. Przewodniczący dokonał zwrotu ww. pisma, uznając je za spóźnione. Nie stanowiło ono bowiem załącznika do protokołu rozprawy z dnia 13 września 2016 r., jak zostało wskazane w osnowie ww. pisma. Załącznik do protokołu rozprawy nie ma znaczenia autonomicznego; jego rola jest pomocnicza w stosunku do obowiązującej zasady ustności rozprawy. Nie może więc zawierać treści samodzielnych, lecz powinien ograniczać się do zreferowania i streszczenia ustnych wywodów i wniosków przedstawionych uprzednio na rozprawie (wyrok SN z dnia 13 listopada 2003 r., I CK 229/02, Biul. SN 2004, nr 4, poz. 9). Załącznik do protokołu stanowi jego integralną część i precyzuje wypowiedzi składane już na posiedzeniu, co kontroluje przewodniczący. Załącznik ten nie jest pismem procesowym (por. Joanna Bodio Komentarz do art. 161 Kodeksu postępowania cywilnego w „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz” pod red. A. Jakubeckiego, wyd. WKP 2012 r.).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III wyroku na mocy art. 98 §1 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz z art. 108 k.p.c. zd. 1, zgodnie z odpowiedzialnością za wynik procesu, obciążając powoda kosztami postępowania w całości. Koszty postępowania po stronie pozwanej obejmowały łącznie kwotę 2.417 zł, w tym wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 2.400 zł - § 2 i 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 490 ze zm.), powiększone o opłatę od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

3. (...)